

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Právo na informace
Diplomant/ka: Denisa Švehlová
Autor posudku: Mgr. František Korbek, Ph. D.

1. Zadání a cíl práce

Autorka se pustila do tématu, které je mým nejoblíbenějším, což samo o sobě v mých očích zvyšuje přitažlivost práce. Téma právo na informace – a jemu odpovídající právo na ochranu informací – je aktuální přinejmenším posledních 10 let, od doby přijetí informačních zákonů, tj. zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též jen „zákon“) a zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Práce se týká pouze prvního z nich, což je dobře, neboť na důkladné pojednání obou by nebyl v práci prostor a bylo by to rozhodně na újmu kvalitě textu. I tak patří práce k rozsáhlejším a bohatě překračuje minimální stanovený rozsah 50 stran (práce má 75 číslovaných stran). Zadání a cíl práce hodnotím pozitivně.

2. Obsahové zpracování práce

V první části práce autorka vymezuje pojmy právo na informace a informace a historické souvislosti práva na informace. Ve druhé části popisuje relevantní právní předpisy včetně evropského práva a mezinárodních smluv. Ve třetí části podává výklad problematiky povinných subjektů. Ve čtvrté části se zabývá ochranou informací, tj. hmotným právem. Konečně v páté části je rozebrán proces poskytování informací a opravné prostředky.

V první části oceňuji pěkný teoretický vstup v kapitole 2.2. Pojem informace. Naopak poměrně útlá je kapitola 2.3. Historické souvislosti ve světě. To jsou přitom důležité věci, které by zasloužily větší pozornost. V historických souvislostech v českém státě by se autorka mohla zamyslet a při ústní obhajobě rozvést, zda považuje právo na informace podle Listiny základních práv a svobod za přímo vymahatelné i bez prováděcích zákonů, či nikoliv, a pokud ano, jakým procesním způsobem jej bylo možno do nabytí účinnosti zákona č. 106/1999 Sb. realizovat. V této souvislosti by bylo vhodné zmínit nález Ústavního soudu sp. zn. III. US 28/96.

Ve druhé části Právní úprava práva na informace oceňuji solidní poznámkový aparát a celkově ucelené a jasné zpracování tématu včetně dobře zvládnutého vývoje národní úpravy. U úmluvy Rady Evropy o přístupu k úředním dokumentům by bylo vhodné zmínit, že jde o úmluvu z Tromsø.

Ve třetí části se autorka věnuje problematice povinných subjektů. To je zásadní oblast, která je velmi určována judikaturou skrze výklad pojmu „veřejná instituce“. Místy mám trochu dojem, že autorka až příliš mnoho opisuje komentář k zákonu 106/1999. Zde je ovšem

třeba vnímat, že komentář je v mnohém již zastaralý a mnohé záležitosti vyřešila judikatura. Polemizovat proto lze např. s tvrzením, že veřejnou institucí je takový subjekt, který byl založen a jeho režim je odvozen z veřejného práva. Autorka se zabývá otázkami, které jsem si kladl ohledně právní povahy obchodních společností s majetkovou účastí orgánu veřejné moci v roce 2005, ale dnes jsou jednoznačně vyřešeny. Jak? A jak je to s veřejným ochráncem práv (str. 38 diplomové práce)? Jde o veřejnou instituci? Nebo státní orgán?

Ve čtvrté části se autorka věnuje hmotnému právu na ochranu informací. Zde je jedním z nejzajímavějších střetů práva na informace a práva na ochranu informací v oblasti soukromí a osobních údajů fyzických osob. Práce jej popisuje dobře, ale chybí mi zde poslední judikatura Nejvyššího správního soudu k otázkám zveřejňování platu veřejných funkcionářů, která tak vzrušila veřejnost v minulém roce.

Opět zde mám jednu výhradu k neaktuálnosti práce – na str. 56 autorka zřejmě nezaregistrovala nálezy Ústavního soudu č. 123/2010 Sb., kterým byla v § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. zrušena podmínka právní moci rozsudku pro možnost jeho poskytnutí cestou InfZ. Totéž se objevuje na str. 58. Také instrukce Ministerstva spravedlnosti z r. 1999, na kterou autorka odkazuje, není aktuální, neboť byla nahrazena dne 24. 7. 2009 novou instrukcí č. j. 13/2008-SOSV-SP.

3. Formální úroveň práce

Bohužel, po formální stránce práce vykazují místy zbytečné chyby, zejména prosté překlepy a jiné drobné vady, které by při pozornějším pročtení autorka mohla jednoduše odstranit. Například v samotném závěru práce, který by měl shrnout poznatky celé práce a zcela se vyvarovat jakýchkoliv chyb, se autorka dopustila dokonce ostudné chyby v psaní správného „i“ v přísudku (*...orgány veřejné správy jsou dle něj zavázány k tomu, aby automaticky zveřejňovaly informace...*).

Nevhodná je místy i stylistika. Zvláště bych autorce vytkl příliš dlouhá souvětí, v nichž lze logickou vazbu vět pouze dedukovat podle smyslu, ale příslušné spojky v nich chybějí. Viz např. opět v závěru: *...V posledních letech je toto právo poznamenáno hlavně vývojem nových technologií, na které je třeba reagovat, znamená to totiž nejen zjednodušení samotného přístupu k informacím, ale též i problém spočívající v zabezpečení údajů a ochrany před jejich zneužíváním. ... Právo na informace je v České republice ústavně zaručeno v Listině základních práv a svobod, konkrétně v čl. 17, z tohoto článku vycházejí další právní předpisy, které se k právu na informace váží...*

Seznam odborné literatury a dalších zdrojů je poměrně chudý, zastaralý a i v něm se objevují nepochopitelné chyby (např. „Právní rozhled, 8/1998“ nebo opakování zjevně téhož nálezu Ústavního soudu na prvním a třetím místě použité judikatury, jež odlišuje pouze nesprávná první citace...). Autorka nesprávně cituje rozhodnutí Ústavního soudu častěji, když vypouští označení příslušného senátu (např. pozn. pod čarou č. 66).

Z hlediska typografického by si autorka měla ujasnit, zda chce mezi odstavci vkládat prázdný řádek, nebo ne. Může být obojí, ale pokud možno jednotně.

Diplomová práce prošla systémem elektronické kontroly a zhodnocení případného plagiátorství kvalifikačních prací s negativním výsledkem – nebyla nalezena žádná shoda.

4. Celkové hodnocení práce

Práce není špatná, ale je škoda, že autorka poněkud ustrnula u starší literatury, z níž čerpala, aniž by se snažila o zjištění aktuálních témat. To ji do jisté míry devaluje do podoby pouhé popisné studie, která nic moc nového ani objevného nepřináší.

5. Doporučení práce k obhajobě a návrh klasifikace:

Práci doporučuji k obhajobě a podle výsledku ústní obhajoby ji navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře či dobře.

6. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

Viz text shora.

V Praze dne 24. května 2012

**Mgr. František Korbek, Ph. D.
podpis autora posudku**